

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 230/04-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2004 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a zo sudcov Jána Auxta a Juraja Horvátha v konaní o sťažnosti MUDr. Jozefa Kucíka, bytom T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. E 23/02, za účasti Okresného súdu Vranov nad Topľou, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. Jozefa Kucíka na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. E 23/02 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Vranov nad Topľou prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. E 23/02 konal bez zbytočných prietáhov.

3. MUDr. Jozefovi Kucíkovi nepriznáva primerané finančné zadost'učinenie.

4. Okresný súd Vranov nad Topľou je povinný uhradiť MUDr. Jozefovi Kucíkovi trovy konania v sume 11 748 Sk (slovom jedenásťtisíc sedemstoštyridsaťosem slovenských korún) na účet advokátky JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 230/04 z 18. augusta 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. Jozefa Kucíka, bytom T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 23/02.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ (v konaní pred okresným súdom oprávnený) podal 4. februára 2002 okresnému súdu „*Návrh na začatie konania o plnenie rozhodnutia rozsudku 1 C 202/98 zo dňa 23. novembra 2001 Okresného súdu vo Vranove n/T s prísl.*“ proti KOTAS, spoločnosti s r. o. v likvidácii, V. n. T. (ďalej len „povinná“).

Podľa sťažovateľa napriek tomu, že návrh na začatie konania podal pred viac než dvoma rokmi, „... *doposiaľ nebolo o tomto návrhu rozhodnuté*“.

Sťažovateľ uviedol, že sa pred podaním sťažnosti ústavnému súdu obrátil 18. júla 2003 na predsedu okresného súdu so sťažnosťou na postup okresného súdu v predmetnej veci, ale, ako uvádza v sťažnosti, „... *sťažnosť nebola doposiaľ vybavená, ani vo veci nebolo nijako rozhodnuté*“.

Sťažovateľ sa domáhal, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, súčasne žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk a úhradu trov konania.

Predseda okresného súdu podaním sp. zn. Spr. 538/04 doručeným ústavnému súdu 20. septembra 2004 predložil k sťažnosti vyjadrenie, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Návrh na tunajší súd bol podaný dňa 4. 2. 2002 (...).

Oprávneným podaný návrh na výkon rozhodnutia bol neúplný, pretože neobsahoval všeobecné náležitosti potrebné pre návrh uvedené v § 43 ods. 3 O. s. p., § 79 ods. 1 O. s. p. a v petite neuviedol, aký spôsobom výkonu rozhodnutia navrhuje, pretože výkon rozhodnutia možno zásadne nariadiť len takým spôsobom a v takom rozsahu, ako ho oprávnený navrhuje. Nie je totiž vecou súdu, aby určil spôsob, akým bude zaplatenie peňažnej čiastky vymožené.

Z toho dôvodu súdna tajomníčka (...) dňa 15. 3. 2002 písomne vyzvala oprávneného na oznámenie spôsobu výkonu rozhodnutia (...). Keďže na výzvu oprávnený napriek tomu, že výzvu riadne prevzal, nereagoval, bol urgovaný o zaslanie svojho stanoviska dňa 30. 4. 2002. Oprávnený dňa 10. 5. 2002 súdu iba oznámil, že súhlasí „aby súd v zmysle § 260 O. s. p. vo veci konal“.

Dňa 16. 5. 2002 (...) vyzvala súdna tajomníčka (...) oprávneného na zaplatenie súdneho poplatku podľa položky č. 20 Sadzobníka súdnych poplatkov. Súčasne bol vyzvaný likvidátor povinného, aby oznámil číslo účtu. Keďže likvidátorka súdu oznámila, že sa vzdala funkcie likvidátorky povinného, nemá prehľad o jeho činnosti ani o jeho účtoch, po zaplatení súdneho poplatku oprávneným, na zaplatenie ktorého bol vyzvaný, bol vyžiadaný výpis z obchodného registra Okresného súdu v Prešove za účelom zistenia, kto je likvidátorom povinného. Podľa oznámenia Okresného súdu v Prešove, ktoré došlo tunajšiemu súdu dňa 30. 7. 2002, bol návrh na vymenovanie ako likvidátorky M. V. zamietnutý a konanie a zastupovanie v mene spoločnosti a to povinného realizujú konatelia a to Ing. P. K., F. S. ako aj B. Č. Z toho dôvodu potom bola na Okresný súd vo Vranove nad Topľou predvolaná na ozrejmenie skutočností tak M. V. ako aj bol vyzvaný jeden z konateľov Ing. P. K. s tým, aby oznámil číslo účtu povinného a to pod pohrožkou uloženia poriadkovej pokuty. Tunajšiemu súdu však poštový doručovateľ oznámil dňa 20. 11. 2002, že tento konateľ zomrel, preto bol vyzvaný k oznámeniu ďalší konateľ F. S., ktorý podaním došlým tunajšiemu súdu 13. 2. 2003 oznámil, že rozviazal pracovný pomer s povinným ku dňu 24. 3. 1995 a k tomuto dátumu aj oznámil číslo účtu s tým, že nové skutočnosti mu známe nie sú.

Dňa 13. 3. 2003 bolo na tunajšom súde zisťované, či sa za posledné 3 roky viedol ešte iný výkon rozhodnutia proti povinnej firme Kotas, s. r. o. v likvidácii V. n. T. odpísaním z účtu (...).

Dňa 30. 5. 2003 bolo zistené, že na tunajšom súde v posledných troch rokoch sa nevedol žiaden výkon rozhodnutia proti povinnému Kotas, s. r. o. v likvidácii (...).

Dňa 18. 7. 2003 oprávnený podal na tunajší súd osobne podanie adresované k rukám predsedu okresného súdu, kde poukazuje na prietahy v konaní. (...)

Referátom zo dňa 28. 7. 2003 súd vyžiadaval výpis z obchodného registra a zároveň vyzval oprávneného, aby súdu oznámil číslo účtu a peňažný ústav, kde sa plnenie môže pripísať. Tento dňa 11. 8. 2003 oznámil číslo účtu.

Dňa 16. 9. 2003 tunajší súd nariadil zistiť, či proti firme Kotas, s. r. o. v likvidácii sa viedlo nejaké iné konanie o výkon rozhodnutia na prikázanie pohľadávky (...).

Dňa 3. 10. 2003 bolo zistené, že proti firme Kotas, s. r. o. v likvidácii sa v rokoch 1995 a 1996 viedli výkony rozhodnutí pod sp. zn. E 199/1995, E 382/95, E 931/95,

E 1229/95 a E 88/1996, ktoré spisy boli k sp. zn. E 23/2002 aj pripojené. Po nahliadnutí do spisov dňa 6. 10. 2003 a zistení skutkového stavu, boli spisy znova vylúčené (...).

Dňa 17. 12. 2003 bol vyzvaný ďalší štatutárny orgán spoločnosti - konateľ B. Č. o oznámenie čísla účtu pod pohrožkou uloženia poriadkovej pokuty a spis bol daný na lehotu 25. 2. 2004. Keďže na to nereagoval, dňa 6. 4. 2004 bol urgovaný na podanie vyššie uvedenej správy.

B. Č. až dňa 18. 6. 2004 zaslal stanovisko na výzvu tunajšieho súdu (...).

Dňa 20. 7. 2004 súd zaslal oprávnenému na vedomie všetky odpisy prípisov t.j. odpovede likvidátorky a štatutárnych orgánov, aby sa vyjadril, ako navrhuje pokračovať s oznámením, že súd teraz zisťuje čísla účtu a peňažný ústav cez daňový úrad. K dnešnému dňu odpoveď neprišla (...). Dňa 22. 7. 2004 bol opätovne vyžiadaný výpis z obchodného registra na povinnú spoločnosť, kde však neboli zistené žiadne zmeny.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že súdne tajomníčky vlastne vykonávali v podstate za oprávneného prácu navyiac, pretože podľa môjho názoru bolo potrebné uznesením vyzvať oprávneného pod následkami zastavenia konania o odstránenie väd návrhu a v prípade, ak by ich tento neodstránil, bolo by jeho konanie ako oprávneného proti povinnému zastavené. Súdne tajomníčky však pokračovali v zisťovaní čísla účtu ako aj ďalších údajov v podstate za oprávneného.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že zdĺhavé konanie bolo zapríčinené aj oprávneným MUDr. Jozefom Kucíkom a to tým, že podal neúplný návrh na výkon rozhodnutia tak, ako už bolo uvedené vyššie, ktorý neobsahoval všeobecné náležitosti uvedené v § 43 ods. 3 O. s. p., § 79 ods. 1 O. s. p. a tiež neuviedol v petite návrhu na výkon rozhodnutia akým spôsobom sa má výkon rozhodnutia uskutočniť. Súdne tajomníčky, ktoré túto vec vybavovali, mali za to, že dotazom od štatutárnych orgánov zistia účet povinnej spoločnosti a následne nariadia výkon rozhodnutia odpísaním z účtu. (...)

Z vyššie uvedeného je teda podľa môjho názoru zrejmé, že na zdĺhavosti konania vo veci vedenej pod sp. zn. E 23/02 sa v podstate podieľal samotný sťažovateľ z dôvodov tak, ako som ich už uviedol a na základe takto mnou podaného vyjadrenia pokiaľ sa týka skutkových zistení preto netrvám na verejnom ústnom pojednávaní senátu Ústavného súdu a súhlasím s upustením od tohto.

Nakoľko podľa môjho názoru tvrdenia sťažovateľa o prieťahoch v konaní zapríčinených výlučne postupom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou sa nezakladajú na pravde, preto žiadam jeho sťažnosť odmietnuť. (...)»

Podaním doručeným ústavnému súdu 1. októbra 2004 sa právna zástupkyňa sťažovateľa vyjadrila k stanovisku predsedu okresného súdu takto:

„Sťažovateľ nepovažuje skutočnosti a tvrdenia obsiahnuté vo vyjadrení odporcu za také, ktoré by mohli ovplyvniť záver, že v konaní vedenom u odporcu pod sp. zn. E 23/02 dochádza k zbytočným prieťahom, trvá neprimerane dlho a táto skutočnosť je zavinená v podstatnej miere postupom odporcu. (...)»

Odporca vo svojom vyjadrení veľmi podrobne v niektorých častiach však neúplne a v niektorých úplne nepravdivo opisuje svoj postup po podaní návrhu sťažovateľa na začatie konania o výkone rozhodnutia dňa 4. 2. 2002. (...)»

Odporca teda zaujíma stanovisko, že súd viac než dva a pol roka vo veci koná, ale zároveň tvrdí, že tento postup nebol správny, keďže súd vlastne len odstraňoval (dva a pol roka) vady návrhu.

Ak by sa však akceptoval naposledy vyslovený názor, potom je nesporné, že odporca vo veci výkonu rozhodnutia dva a pol roka konal spôsobom iným, ako mu ukladá Občiansky súdny poriadok. Odporca túto skutočnosť však nepričíta na ťarchu sebe, ale sťažovateľovi, vychádzajúc zrejme z názoru, že pokračovanie v konaní, aj keď neefektívne, zmätočné a neprimerane dlhé, je pre účastníka zo strany súdu lepším riešením, ako skončenie konania, aj keď s výsledkom iným než je ten, akého sa účastník návrhom dožaduje. (...)»

V prípade, že by bolo možné stotožniť sa s názorom, že návrh na začatie konania o výkon rozhodnutia podaný sťažovateľom nemal náležitosti, ktoré pre tento druh podania Občiansky súdny poriadok predpisuje, je celé konanie od podania návrhu až doposiaľ zbytočným prieťahom, keďže odporca nepostupoval spôsobom, ktorý pre takýto prípad ustanovuje § 43 O. s. p. v znení platnom v čase podania návrhu sťažovateľa. (...)»

S názorom, že návrh sťažovateľa na začatie konania o výkon rozhodnutia neobsahoval náležitosti uvedené v ustanovení § 79 ods. 1 a § 43 ods. 3 O. s. p. nemožno súhlasiť. V čase podania návrhu, ustanovenie § 43 neobsahovalo ods. 3, tak ako

je to uvedené vo vyjadrení odporcu, takže nemohol nespĺňať náležitosti uvedené v tomto ustanovení. (...)

Ako je zrejmé z návrhu sťažovateľa, je zrejmé, ktorému súdu je určené, obsahuje označenie účastníkov konania spôsobom uvedeným v citovanom zákonom ustanovení, z jeho obsahu je zrejmé, aj z označenia účastníkov (oprávnený - povinný), že sa dožaduje výkonu rozhodnutia označeného v návrhu. Nakoniec, s pochopením toho, čo sťažovateľ žiadal, zrejmé odporca nemal väčšie interpretačné problémy, keďže už listom zo dňa 6. 2. 2002 vyzýval sťažovateľa na predloženie listín vo veci výkonu rozhodnutia. Návrh na začatie výkonu rozhodnutia mal teda náležitosti ustanovené v § 79 ods. 1 O. s. p., bol podaný na príslušnom súde. Ak návrh sťažovateľa neobsahoval náležitosť predpísanú Občianskym súdnym poriadkom, tak sa to týkalo len náležitostí uvedených v § 261 ods. 1 O. s. p. (...)

Na návrh podaný sťažovateľom zareagoval odporca výzvou, v ktorej mu uložil predložiť výpis z obchodného registra na povinného a označiť, akým spôsobom chce, aby výkon rozhodnutia súd nariadil. Táto výzva súdu sa javí ako úkonom, ktorý nezodpovedá žiadnemu z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Zo žiadneho z nich totiž nevyplýva, že by pri výkone rozhodnutia smerujúceho proti právnickej osobe bol účastník povinný predkladať výpis z obchodného registra týkajúci sa tejto spoločnosti. Ďalšia časť uvedenej výzvy je zrejmé snahou odporcu o odstránenie väd podania, o ktorých sa odporca domnieval, že ich návrh sťažovateľa má a to uvedenie spôsobu, akým navrhuje výkon rozhodnutia uskutočniť. Ani v tejto časti však odporca nepostupoval zákonne, pretože alebo mal uznesením v súlade s ustanovením § 43 O. s. p. vyzvať sťažovateľa na doplnenie podania a poučiť ho o tom ako treba opravu alebo doplnenie urobiť, alebo pokiaľ takýto postup sa nejavil byť potrebným, pokračovať v konaní. (...)

Prehľad úkonov, ktoré odporca vykonal odo dňa 25. 2. 2002, kedy mu bolo doručené vyjadrenie sťažovateľa o pomoc podľa ustanovenia § 260 O. s. p. do 13. 2. 2003 svedčí o nekoncentrovanej, neefektívnej a nekvalifikovanej činnosti odporcu (...).

Z uvedeného možno vyvodit' záver, že pokiaľ odporca kladie sťažovateľovi za vinu, že neprimeranú dĺžku konania spôsobil on sám tým, že dal neúplný návrh, takúto situáciu Občiansky súdny poriadok zohľadňuje ustanoveniami týkajúcimi sa prekážok postupu

konania a postupov súdu na odstránenie väd konania. Apriori sa však predpokladá, že súd právo pozná a v súlade s právom postupuje. (...)

V predmetnej veci sa sťažovateľ domáha výkonu rozhodnutia rozsudku, ktorým Okresný súd vo Vranove nad Topľou uložil povinnému zaplatiť mu sumu 4.000,- Sk ako hodnotu nevykonaných stavebných prác týkajúcich sa betónových chodníkov okolo troch hrobov, v ktorých sú uložené telesné pozostatky príbuzných sťažovateľa na cintoríne v T. Sťažovateľ má 65 rokov a je osobou ťažko zdravotne postihnutou, teda uvedené stavebné práce si nedokázal urobiť sám. Keďže dodávateľ - povinný nevykonal práce, dožadoval sa vrátenia časti poskytnutej zálohy v sume 4.000,- Sk, čo preňho, vzhľadom na jeho životnú situáciu, nepredstavuje zanedbateľnú sumu. Návrh na výkon rozhodnutia podal preto bez zbytočného odkladu, po tom, čo uplynula lehota na plnenie, ktorým mu pohľadávka vymáhaná výkonom rozhodnutia bola priznaná. Sťažovateľovým cieľom bolo domôcť sa vrátenia prisúdenej sumy a s tým úmyslom podával návrh na výkon rozhodnutia. Je nepochybné, že sťažovateľ mal a má záujem na tom, aby pohľadávka, ktorá je predmetom výkonu rozhodnutia, bola uspokojená. Skutočnosti, ktoré sú zrejmé z priebehu konania o výkon rozhodnutia však jednoznačne naznačujú, že namiesto urýchleného prejednaní veci, čo sa od konania o výkon rozhodnutia vzhľadom na jeho charakter logicky predpokladá, je sťažovateľ už viac než dva a pol roka v neistote, či uvedený nárok bude niekedy uspokojený alebo nie. Ako už bolo vyššie uvedené, zmyslom Občianskeho súdneho poriadku je odstrániť stav právnej neistoty. To je aj zmyslom konania vedeného u odporcu, ako aj zmyslom činnosti odporcu vôbec. Nemožno preto akceptovať taký stav, keď odporca v konaní pokračuje nekvalifikovane, v nesúlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a tento svoj postup ospravedlňuje ako je to medzi riadkami čitateľné tým, že vlastne koná v prospech sťažovateľa. Odporca v prospech sťažovateľa môže a má konať len spôsobom ustanoveným právnymi predpismi vzťahujúcimi sa k predmetnému konaniu a jedine takýto postup môže byť v záujme sťažovateľa, ktorý je chránený ústavou, aj Dohovorom.“

Prehľad úkonov okresného súdu uvedený v písomnom vyjadrení k sťažnosti sa zhoduje so zisteniami ústavného súdu po oboznámení sa s obsahom súvisiaceho spisového materiálu. Pri posúdení, či došlo k zbytočným prietahom v konaní, však ústavný

súd prihliadol na celý obsah predloženého spisu a bral do úvahy všetky relevantné skutočnosti, ktoré z neho vyplývali.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

V súvislosti s právom na súdnu ochranu poskytovanú nezávislými a nestrannými súdmi vo väzbe na nútený výkon rozhodnutí ústavný súd vyslovil, že «Výkon vykonateľného rozhodnutia súdu sa musí považovať za integrálnu súčasť „súdnej ochrany“ v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, inak záruky, ktoré toto ustanovenie ustanovuje a ktoré v spojení s ostatnými článkami siedmeho oddielu druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky vyjadrujú záujem na ochrane „práva na spravodlivý proces“, by stratili svoj dôvod na existenciu v Ústave Slovenskej republiky. Preto právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa nemôže končiť vydaním právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, ale musí zahŕňať aj možnosť núteným spôsobom a aj proti vôli povinného realizovať povinnosť na plnenie obsiahnutú vo výroku takéhoto rozhodnutia, ktorá nebola splnená dobrovoľne» (I. ÚS 5/00, IV. ÚS 58/02).

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“.

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu.

1. Ústavný súd zo súdneho spisu okresného súdu zistil, že pred okresným súdom prebieha konanie o výkon rozhodnutia podľa šiestej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) (§ 251 a nasl. OSP). Samotné meritórne rozhodnutie vo veci, ktorým je rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 1 C 202/98 z 23. novembra 2001, bolo vydané predtým. Predmetom konania pred okresným súdom preto už nie je hmotnoprávny spor, ale iba samotný postup súdu pri výkone rozhodnutia, t. j. nariadenie a uskutočnenie výkonu prostredníctvom súdu. Tento procesný postup je celkovo jednoduchý a nevyžaduje ani obligatórne procesné úkony súdu (napríklad nariadenie pojednávania, prípadne vypočutie povinného podľa § 251 OSP ods. 1 a 2 OSP) (napr. II. ÚS 59/02). Z uvedených dôvodov preto ústavný súd nehodnotil vec sp. zn. E 23/02 ako právne zložitú. Po skutkovej stránke možno konštatovať, že v danom prípade ide o vec náročnejšiu vzhľadom na to, že povinná je v likvidácii a likvidátorka sa svojej funkcie vzdala, jeden z konateľov medzičasom zomrel a ostatní dvaja ukončili svoj pracovný pomer k povinnej ešte v roku 1995 (hoci skončenie pracovného pomeru neznamená ešte zánik funkcie konateľa).

Na právnu ani skutkovú zložitosť veci však predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti nepoukázal.

2. V správaní sťažovateľa ústavný súd zistil niektoré skutočnosti, ktoré musel zohľadniť na jeho ťarchu pri posudzovaní, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom

konaní k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti uvádza: „*Oprávneným podaný návrh na výkon rozhodnutia bol neúplný, pretože neobsahoval všeobecné náležitosti potrebné pre návrh uvedené v § 43 ods. 3 O. s. p.* (pozn. ústavného súdu: ustanovenie § 43 OSP v znení účinnom v čase podania sťažovateľovho návrhu neobsahovalo odsek 3, predseda okresného súdu mal zrejme na mysli ustanovenie § 42 ods. 3 OSP, ktoré obsahuje všeobecné náležitosti podania), *§ 79 ods. 1 O. s. p. a v petite neuviedol, akým spôsobom výkonu rozhodnutia navrhuje, pretože výkon rozhodnutia možno zásadne nariadiť len takým spôsobom a v takom rozsahu, ako ho oprávnený navrhuje.*“ To znamená, že podanie sťažovateľa neobsahovalo náležitosti podľa § 261 ods. 1 OSP, keď neuviedol spôsob výkonu rozhodnutia.

K tomu treba dodať, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (m. m. I. ÚS 86/02).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že „... *na všetky výzvy odporcu reagoval včas a poskytol (...) všetku potrebnú súčinnosť (...)*“.

Zo zistení ústavného súdu však vyplýva, že aj správanie sťažovateľa prispelo k spomaleniu postupu okresného súdu v predmetnom konaní, pretože okresný súd bol nútený viackrát sťažovateľa vyzývať na splnenie povinností, ktoré mu vo výzvach uložil. Napr. vo výzve zo 6. februára 2002 vyzval okresný súd sťažovateľa, aby predložil výpis z obchodného registra povinnej a označil spôsob výkonu rozhodnutia. Sťažovateľ podaním z 22. februára 2002 doručil okresnému súdu výpis z obchodného registra povinnej a uviedol, že v prípade právnej pomoci podľa § 260 OSP doplatí súdny poplatok v príslušnej výške. Okresný súd opätovne výzvou z 15. marca 2002 a výzvou z 30. apríla 2002, keďže na predchádzajúcu výzvu nedostal odpoveď, vyzýval sťažovateľa na

oznámenie „*akým spôsobom žiadate výkon rozhodnutia nariadiť*“. Sťažovateľ v odpovedi na tieto výzvy opätovne iba vyjadril súhlas „*aby súd v zmysle § 260 O. s. p. vo veci konal*“. Ako vyplýva z vyššie uvedeného sťažovateľ podanie doplnil, nie vždy však v intenciách výziev, ktoré mu boli doručené. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že k právu účastníka konania na efektívny, rýchly a účelný postup súdu v konaní pristupuje procesná povinnosť účastníka konania prispievať k dosiahnutiu účelu súdneho konania včasným reagovaním na pokyny súdu a oznámením potrebných skutočností (§ 101 ods. 1 OSP).

Z týchto dôvodov ústavný súd konštatoval, že aj sťažovateľ prispel k vzniku zbytočných prietahov v posudzovanom konaní.

3. Ďalším, posledným kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu.

Pri jeho hodnotení ústavný súd zistil celkovo neefektívny postup okresného súdu od začiatku posudzovaného konania až do vydania rozhodnutia ústavného súdu.

Činnosť okresného súdu od podania sťažovateľovho návrhu do začiatku mája 2002 možno charakterizovať ako konanie smerujúce k doplneniu sťažovateľovho podania o spôsob výkonu rozhodnutia. Počas obdobia nasledujúceho po tomto dátume okresný súd celú, takmer 2 a pol roka trvajúcu dobu zisťoval čísla bankových účtov povinnej jednak od bývalej likvidátorky povinnej, konateľov povinnej, daňového úradu, jednak viacnásobnou lustráciou v starších spisoch povinnej vo veci iných nariadení výkonov rozhodnutí, avšak bezúspešne.

Neefektívnosť postupu konania okresného súdu možno vyvodit' aj z vyjadrenia predsedu okresného súdu k sťažnosti, v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru „*bolo potrebné uznesením vyzvať oprávneného pod následkami zastavenia konania o odstránenie väd návrhu a v prípade, ak by ich tento neodstránil, bolo by jeho konanie ako oprávneného proti povinnému zastavené. Súdne tajomníčky však pokračovali v zisťovaní čísla ako aj ďalších údajov...*“.

Okresný súd však takýto procesný postup podľa § 43 OSP nevyužil a do dňa vydania rozhodnutia ústavného súdu nerozhodol o nariadení výkonu rozhodnutia, prípadne o jeho zastavení.

Podľa názoru ústavného súdu takáto príprava a realizácia procesného postupu okresného súdu nezodpovedala jeho povinnosti organizovať svoj procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň obrátil účastník konania.

Celková doba predmetného konania, ktorá je ku dňu vydania rozhodnutia ústavného súdu viac ako 2 roky a 8 mesiacov, je poznačená neefektívnou činnosťou okresného súdu.

Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je na ňom vedené pod sp. zn. E 23/02, došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priesťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov

sa ho domáha“. Podľa § 56 ods. 5 citovaného zákona ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

S'ťažovateľ v s'ťažnosti žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 30 000 Sk, čo odôvodňoval tým, že „... doba, ktorá uplynula od podania návrhu doposiaľ, doba 2 rokov a 2 mesiacov, je neprimerane dlhá a ničím neospravedlniteľná. Počas tejto doby žijem v stave právnej neistoty a pocit márnosti mojej snahy vymôcť pohľadávku priznanú mi rozhodnutím toho istého súdu je už v súčasnosti nevyvrátiteľný“.

Podľa názoru ústavného súdu neprichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

Ústavný súd primerané finančné zadost'učinenie nepriznal, berúc do úvahy skutočnosť, že aj samotný s'ťažovateľ prispel k vzniku zbytočných prier'ahov v konaní vedenom pod sp. zn. E 23/02, a v neposlednom rade aj s prihliadnutím na výšku vymáhanej istiny, ktorá je 4 000 Sk s prísl.

K tomuto ústavný súd dodáva, že jeho fakultatívna právomoc priznať primerané finančné zadost'učinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v žiadnom rozsahu nijakým spôsobom nemodifikuje ani nerozširuje účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje v konaní o namietanom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prier'ahov. V súvislosti s uvedeným považuje ústavný súd za dôležité zdôrazniť aj to, že jeho právomoc priznať primerané finančné zadost'učinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy s'ťažovateľovi, ktorého s'ťažnosti vyhovie v merite veci, nie je samostatným nárokom s'ťažovateľa na akési odškodnenie za prípadné prier'ahy v konaní príslušného štátneho orgánu, ale má len akcesorickú povahu. Satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu teda nie je autonómnym prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len a výlučne potreba chrániť konkrétne

základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty (I. ÚS 211/03, IV. ÚS 87/04).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody považoval ústavný súd v tomto prípade výrok o porušení označených práv sťažovateľa a výrok, ktorým prikázal okresnému súdu v predmetnej veci konať bez zbytočných prieťahov, v spojení s výrokom o úhrade trov konania za dostatočnú ochranu jeho základných práv.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. I. R. Ústavný súd pri priznaní trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2003, ktorá bola 13 602 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške 4 534 Sk a za podanie právnej zástupkyne sťažovateľa z 1. októbra 2004 doručené ústavnému súdu toho istého dňa ústavný súd priznal s poukazom na § 16 ods. 2 a 4 vyhlášky odmenu vo výške jednej polovice, t. j. vo výške 2 267 Sk, a k tomu 3 x 136 Sk režijný paušál (§ 19 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej výške 11 748 Sk.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2004